

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Політичні замітки.

II.

Державні і краєві централісти в суперечности з 19. артикулом. Їго значіне. Розмеженє власти держави від властей народів і народів між собою. Аналогія на поли віроісповіднім.

Артикул XIX. основних державних законів має на собі знамя революційности. Він протестує проти німецько-централістичної, як і історично-національної системи, що були в практиці в Австрії до ери Таффого яко останки німецько-централістичної утопії цісара Йосифа II. Артикул сей не міг проте припасти і не припадає до вподоби ні державним, ні краєвим централістам. В нім не смакували ніколи австрійські Німці, ані так звані історично-національні сторонництва. І не дивниця проте, що доси постанов сего артикулу не виконано в Австрії, де централізм державний і централізми краєві верховодять у внутрішній політиці під покришкою, будьто они лише удержують єдність і цілість Австрії, де парламентарну більшість становили давнійше централістично успособлені ліберали, а нині краєві автономісти, і де кожде правительство, чи парламентарне, чи урядниче, мусить оглядати ся за піддержкою із сторони сих більшостий.

Лише деякі міністри, як гр. Гогенварт, Таффе і Бадені з'уміли в більшій або меншій мірі зірвати з йосифівською утопією і краєвими централізми і висвободитись з під шкідних державі впливів централістично успособлених парламентарних більшостий.

Артикул XIX. основних державних законів не зважає ні на австрійську традицію, ні на т. зв. «автономічні» забаганки, а в теорії наділяє ісяку національність рівним національним правом, хочби ся національність — з ласки давнійших управ —

була меньше розвинена або меньше чисельна.

Артикул XIX. основних державних законів мав на ціли потягнути докладну границю: 1) межі державною властью а австрійськими народами з одного боку, а відтак 2) також границю між поодинокими народами. Він виключає всяке насилуване сих народів під зглядом національним, велить державі всі свої інституції так устроїти, щоби національне право народів в нічїм (в урядї, школі і прилюднім житю) не було оскорблене, а надто з'обовязує навіть державу до доставлюваня народам средств до національного розвою і культури. Артикул сей обмежує абсолютну власть держави і експанзивні забаги поодиноких народів.

Якби правительства австрійські шанували були рогрїю motu конституцію з 1867 р., то національне питанє було би давно в Австрії поладнане. На ділі держава яко така не має права мішати ся в національні справи поодиноких народів, а тим меньше їх нормувати. Держава має лише обовязок піддержувати морально і матеріально розвій і добро своїх складових частий в напрямі повної рівноправности. Она має обовязок устроїти уряди і школи так, щоби ті інституції відповідали національним правам поодиноких народів.

Систему управи Австрії, якою та система повинна би бути, можна графічно представити ясним рисунком. Між державою яко понятєм а народами треба потягнути просту пологу лінію, що розмежувала би компетенцію державної власти від компетенції народів. Над лінією находились би спільні інтереси всіх народів і все те, що потрібне для удержаня суцільности держави. Лінія та могла би бути потягнена досить високо, а понад нею находились би такі річи, як: одноцільні закони, одноцільна адміністрація, одноцільні головні під-

стави шкільної і церковної організації, армія і один язик для спільного порозуміння начальних властей краєвих з властями централістичними. Весь простор під сею горизонтальною лінією заповнили би собою австрійські народи, а сей простор треба би розмежити прямовісними лініями, взявши до того циркель національної рівноправности. Прямовісні лінії становили би неначе решітки між австрійськими народами, у внутрі котрих розживали і розвивали ся би ті народи, безпечні перед всякими неоправданними інгресиями сусідів. Всякий нарід посідав би «свою» хату, право і волю, в котру не входила би ні власть правительства, ні злоба сусіда. Лише материяльна і моральна поміч держави мала би туди приступ.

Сим способом дали би народи австрійські державі се, що їй належить ся, а держави подала би своїм народам спроможність повного національного розвою, що виходив би лише в користь самої-ж держави яко цілости. Бо сила народів була би підставою сили держави.

Такий устрій не був би впрочім чимось новим. Такий устрій практикує ся в Австрії від давна на полю віроісповіднім. Артикул XIV. основних державних законів признає кождому народови повну свободу віри і совісти. Держава дбає лише про релігійність взагалі, а поодинокі віроісповіданя або церкви орудують своїми віроісповідними справами свобідно і независимо як від держави, так і від других віроісповідань.

Сей устрій церковний висвободив нашу державу раз на все від всяких спорів і воєн релігійних. Подібний устрій на поли національним висвободив би Австрию від тої тяжкої борби, що руйнує нині сили австрійських народів і саму-ж державу.

Як не має права держава або «х» нарід мішати в віроісповідні справи народу «у»,

2

МОРОЗЕНКО.

Панаса Мирного.

(Далі).

Катря утихомирила ся. Та якже було й не утихомирити ся, коли син обіцяє такі багаті привноси?

А Пилипко, як тільки знову заклопотала ся мати, уже і з хати махнув.

— Куди ти, розхристаний та неодиғнений? Мороз на дворі лютий! крикнула вона єму навдогінці.

— Я на хвилиночку, мамо... Я зараз і верну ся.

Справді Пилипко не забарив ся. Ускочив у хату — як пуп синий, зубами цокоче.

— А що, не я тобі казала: не йди? І куди ти ходив?

— Я за пашнею, мамочко, бігав.

— За чим?

— За пашнею. Сусідний хлопець обіцяв ся пашні на посипанє дати... Я до його бігав... Ось вона, — так з рукавичкою і віддав, — хвалить ся син, показуючи матери рукавичку. — Та тут,

мамо, не тільки пашня і горох є, і фасоль... всього насипав Хведір!

— І куди ти, сину, підеш по такому холоду?

— Як куди? Кажу-ж: до хрещеного батька...

— Господь з ним, дитино моя! Хиба близький сьвіт до єго тьопати ся? Як через ліс — то три, а шляхом — пять верстов буде... Ще змерзнеш у дорозі!

— Я змерзну?... Та я літом було на одній нові до нього дострибаю!

— То літом, сину, а се — зимою... Шляху нема, сніги глибокі... загрузнеш де-небудь та й не вилізеш... Не ходи, мій голубе! Хай, як потепліє, тоді підеш...

— А щож ми завтра будемо їсти? чим хату натопимо? — спитав ся син, зазираючи матери у очи.

Вона аж стрипнула ся, мов хто колючу голку встромив у її серце... «Боже мій! у такі літа, та чим свою головоньку він клопоче?!» — подумала вона, ледве здержуючи слези... І, пригорнувши сина до себе, почала єго умовляти:

— Не клопочи, сину, про завтрішне, — Господь милосерний об нас поклопоче. Ти у мене — малий... одна в мене утіха і надія. Не доведи Боже, лучить ся що з тобою не добре, на віщо тоді і мені на білому сьвітоньку

жити?... Не ходи, синку!... Не ходи, моя дитино рідна!

— Я-б, мамо, й не пішов, та якже Хведорови рукавичку назад вертати?... Ти — скаже — не ходив... ще сьміяти ся буде.

— Ми пашню висиплемо, а рукавичку віддамо... Не ходи, мій голубчику! Тим у мене слухняний, — послухай ся мене: не ходи!... І почала голубити Пилипка.

— Ну, добре, — не піду вже... тільки не вбивайте ся так, мамочко! упрошував уже Пилипко матір, цілуючи її і в лоб і в щоки.

Катря наче заспокоїлась, а про те неімовірна думка не кидала її голови, клопотала її... Вона звала свого Пилипка, який він уразливий до чужого горя... Тож до чужого, а до свого? Хиба він не чув, яким вона несамовитим голосом заволала, останні запаси витрушуючи на сьгодні? Хиба він не бачив по її заплаканих очах, яка різуча мука на стократь крас її серце? Хиба вона не знає, як ті слези й та мука боляче уринають ся в єго жасливе серце?... Та він на що хоть піде, аби єго мати не плакала... Він і обдурити обдуре — аби її заспокоїти.

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о години				відходить о години			
1-35	6-10 6-20 6-46 7-45 7-40 8-00 8-05 8-15 8-50 11-45 11-55 12-55	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк з Янова з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче на дв. головний з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия з Сокаля, Рави рускої з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер. з Ядослава і Любачова зі Станиславова (Кересмезе, Потутор) з Янова		2-55	6-25 6-30 6-43 6-35 8-30 8-40 9-00 9-15 9-25 9-42 9-55 10-20 1-25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний дв. Підзамче до Станиславова, Підвисокого, Потутор до Кракова (Відня, Варшави), Стружа до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.) до Янова до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз. дв. гол. до Чернівців, Станиславова до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
2-20 2-35	3-14 5-17 5-40	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.) з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз. на дв. голов.		Ніч	2-15 3-05 3-15 3-26 3-30	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер. до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер. до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер. до Ряшева, Хирова, Любачова	
1-45	5-45 5-55 6-00	з Кракова з Чернівців, Іцкан з Сокаля, Белзця і Любачова		Ніч	6-10 6-13 12-40 6-30 6-50 7-10 7-33 7-25 7-48 9-12 2-51 10-40 10-50 11-00 11-25 4-15 4-45	до Станиславова до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно до Кракова (Відня, Берлина, Варшави) до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша до Тернополя дворець головний дв. Підзамче до Сокаля і Рави рускої до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.) до Янова від 1. мая до 15. вересня до Чернівців і Іцкан до Кракова, Відня, Варшави до Підволочиск, Бродів дв. голов. дв. Підз. до Кракова, Відня, Берлина, Самбора до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.	
8-40 2-31 12-20	7-24 8-28 8-50 9-23 9-45 10-00 10-15 10-12 10-30 12-05 3-12 3-35	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.) з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.) з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод. з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер. з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова з Чернівців, Букаресшту, Гусятин, Потутор з Лавочного (Пешту) Хирова з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз. на дв. голов. зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер. з Підволочиск на дворець Підзамче на дворець головний		Ніч			

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переховання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійш заряджений. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЬ”

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митром. і Преосв. Еп. Ординариятм всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі звяряди, збіжє в зерні і солومی, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 виносить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	—	
„ спеціальна	1.684	80	
Фонд основний	72.000	—	
„ емеритальний	18.166	60	

Таріфи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволатис. До кінця 1899 року виносили виплаченє шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк красвий і Каси ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках, гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністерь» в Товаристві взаїмних обезпечень в Краксі, котре дає найкористнійші услія. представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі. Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністерь» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Інформації і посередництво до заключеня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЕВИХ в найкористнійших комбінаціях.

Пожиліше і вигідніше Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністерь» на 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЬ”

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просьвіти»).

уділяє позички за оплатою 5 1/2 % і 1 % додатку на кошта адміністраційні, властителєм ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Свьященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністерь» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можлижих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вклади до опроцентованя від членів і третих осіб по 4 %.

Уділ членський виносить 50 кор., висове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністерь».

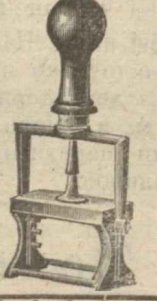
Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністерь».

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Комерника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Миколяша).
Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузики до упряжи та ліберні. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери
виплачує без потрученя провізії або коптів
Контора виміни
Ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.